Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0826U002132

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-06-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Міронова Вікторія Михайлівна

2. Viktoriia M. Mironova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0003-5985-0130

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Спеціальна психологія

Дата захисту: 02-06-2026

Спеціальність за освітою: Психологія

Місце роботи здобувача: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 45307965

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13200

Повне найменування юридичної особи: Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21560861

Місцезнаходження: вул. М. Берлинського, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21560861

Місцезнаходження: вул. М. Берлинського, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.29.37, 15.21

Тема дисертації:

1. Психологічні умови реалізації Денверської моделі раннього втручання в закладах дошкільної освіти

2. Psychological Conditions for the Implementation of the Early Start Denver Model in Preschool Educational Institutions

Реферат/анотація:

1. У дисертації здійснено теоретичне обґрунтування та експериментальну перевірку психологічних умов реалізації Денверської моделі раннього втручання в закладах дошкільної освіти для дітей дошкільного віку з розладами аутистичного спектра. Актуальність дослідження зумовлена зростанням кількості дітей з РАС та потребою у впровадженні науково обґрунтованих моделей раннього втручання, інтегрованих у природне освітнє середовище. В умовах розвитку інклюзивної освіти особливої значущості набуває проблема визначення психологічних умов, які забезпечують ефективність реалізації доказових програм втручання в системі дошкільної освіти. У роботі проаналізовано сучасні підходи до організації раннього втручання, зокрема природно-середовищні та поведінково-розвиткові моделі, обґрунтовано доцільність використання Денверської моделі як інтегративної програми, яка поєднує принципи прикладного аналізу поведінки, теорії

розвитку та соціально-комунікативного навчання. Розроблено структурно-компонентну модель оцінювання розвитку дітей дошкільного віку з РАС, яка охоплює когнітивно-пізнавальний, соціально-комунікативний та поведінково-регуляторний компоненти. Для кожного компонента визначено критерії та рівні сформованості (низький, середній, високий), а також систему багаторівневого моніторингу результативності втручання, яка включає інтегральні, категоріальні та операційні показники (відсоткову динаміку, переходи між рівнями, внутрішньорівневий приріст, просування за шкалою 0 – 5 та досягнення генералізації). За допомогою емпіричного дослідження здійснено порівняння ефективності індивідуального формату реалізації ESDM (ESDM-IND) та комплексного формату (ESDM-IND+ЗДО), який передбачає інтеграцію індивідуальних цілей у групову діяльність закладу дошкільної освіти. Дослідження мало лонгітюдний характер (48 тижнів, 5 замірів). Результати засвідчили статистично значущу перевагу комплексного формату за показниками інтегральної динаміки розвитку, часткою переходів між рівнями, внутрішньорівневим приростом та рівнем генералізації навичок. Доведено, що поєднання індивідуального втручання з організованим груповим середовищем забезпечує вищий темп розвитку та стійкіший перенос сформованих навичок у природні контексти взаємодії. Наукова новизна полягає у теоретичному обґрунтуванні психологічних умов реалізації комплексного формату Денверської моделі в умовах ЗДО; розробленні структурно-компонентної моделі оцінювання розвитку дітей з РАС; створенні системи багаторівневого моніторингу результативності втручання; експериментальному доведенні ефективності комплексного формату порівняно з індивідуальним. Практичне значення дослідження полягає у можливості використання розроблених психологічних умов та системи моніторингу в закладах дошкільної освіти, центрах раннього втручання та у процесі підготовки фахівців спеціальної та інклюзивної освіти. Результати можуть бути використані для удосконалення програм психолого-педагогічного супроводу дітей з РАС та підвищення ефективності інклюзивного освітнього середовища.

2. The dissertation presents a theoretical substantiation and experimental verification of psychological conditions for implementing the Early Start Denver Model (ESDM) in preschool educational institutions for preschool children with autism spectrum disorders. The relevance of the study is determined by the growing number of children with ASD and the need to implement scientifically grounded early intervention models integrated into natural educational environments. In the context of inclusive education development, particular importance is attached to identifying psychological conditions that ensure the effective implementation of evidence-based intervention programs within the preschool education system. The study analyzes contemporary approaches to early intervention, including naturalistic and developmental behavioral models, and substantiates the appropriateness of the Early Start Denver Model as an integrative program combining principles of applied behavior analysis, developmental theory, and social-communicative learning. A structural-component model for assessing the development of preschool children with ASD has been developed, encompassing cognitive, social-communicative, and behavioral-regulatory components. For each component, criteria and levels of development (low, medium, high) were defined, along with a multi-level system for monitoring intervention effectiveness, including integral, categorical, and operational indicators (percentage dynamics, transitions between levels, within-level growth, progress on a 0 – 5 scale, and achievement of skill generalization). An empirical study compared the effectiveness of the individual ESDM format (ESDM-IND) and a comprehensive format (ESDM-IND + preschool setting), which involves integrating individual goals into group activities within preschool institutions. The study had a longitudinal design (48 weeks, five measurement points). The results demonstrated a statistically significant advantage of the comprehensive format in terms of integral developmental dynamics, proportion of transitions between levels, within-level growth, and skill generalization. It was proven that combining individual intervention with a structured group environment ensures a higher rate of development and more stable transfer of acquired skills to natural interaction contexts. The scientific novelty lies in the theoretical substantiation of psychological conditions for implementing the comprehensive ESDM format in preschool settings; the development of a structural-component model for assessing the development of children with ASD; the creation of a multi-level monitoring system for intervention effectiveness; and the experimental confirmation of the comprehensive format's superiority compared to the individual format. The practical significance of the research consists in the

possibility of applying the developed psychological conditions and monitoring system in preschool institutions, early intervention centers, and in the training of specialists in special and inclusive education. The results may be used to improve psychological and pedagogical support programs for children with ASD and to enhance the effectiveness of inclusive educational environments.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Душка А.Л., Міронова В.М. (2025). Інноваційні стратегії психолого-педагогічної допомоги дітям з ООП у ситуаціях невизначеності та втрати безпечного середовища. Колективна монографія “Psychology, Physical Culture, Sports, and Comprehensive Rehabilitation: A Multidisciplinary Approach in the Context of Social Transformations” : Scientific monograph. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2026. с.113-145. Availableat: https://doi.org/10.30525/978-9934-26-644-7-5
- Душка А., Міронова В. (2024). Основні підходи реабілітації сімей, що виховують дітей з особливими освітніми потребами. Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови., 2(23), 35-46. https://doi.org/10.33189/epsn.v2i23.229 https://www.spp.org.ua/index.php/journal/article/view/229
- Міронова, В. (2025). Впровадження Денверської моделі раннього втручання в умови інклюзивної групи ЗДО. Особлива дитина: навчання і виховання, 117(1), 143-154. https://doi.org/10.33189/ectu.v117i1.218 https://ojs.csnukr.in.ua/index.php/Exceptional_child/article/view/218
- Міронова В. (2025). Теоретичні засади впровадження Денверської моделі раннього втручання в інклюзивні заклади дошкільної освіти Перспективи та інновації науки (серія “Психологія”), 7(53), 1462-1471. https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-7(53)-1462-1471
- Міронова, В. (2025). Денверська модель раннього втручання як психолого-педагогічний інструмент формування соціально-комунікативної компетентності дитини з РАС. Особлива дитина: навчання і виховання , 120(4), 280 – 298. https://doi.org/10.33189/ectu.v120i4.302 https://ojs.csnukr.in.ua/index.php/Exceptional_child/article/view/302
- Міронова В. (2025). Психологічні механізми формування соціальної взаємодії в дітей із розладами аутистичного спектра під час групових занять за Денверською моделлю раннього втручання. Вісник Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені Академіка Степана Дем'янчука. (Серія: Педагогіка та психологія), № 4 (2025), 179 – 193. https://doi.org/10.32782/3041-2021/2025-4-24
- Міронова В.М. (2024) Формування здатності до комунікативної взаємодії у дітей з порушеннями спілкування Освіта осіб з особливими потребами в дії: реалії в умовах війни, матеріали Всеукраїнської конференції молодих вчених, 2024. С. 66-68. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/740058/1/тези%20мол.конф.%202024.pdf
- Міронова В.М. (2025) Денверська модель як інструмент розвитку соціально-комунікативних навичок у дітей з рас в умовах закладу дошкільної освіти, Сучасний дизайн інклюзивного навчання: успішні українські та зарубіжні практики: матеріали Міжнародної науково-практичнаої конференції (11 листопада, 2025 р., м. Київ). Київ, 2025, с. 155 URL:https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/55103/2/Martynchuk_M_Vasylieva_H_SDIN_FPSRSO.pdf

Наукова (науково-технічна) продукція: дисертація

Соціально-економічна спрямованість: розвиток системи раннього втручання та підвищення ефективності психолого-педагогічної допомоги дітям з порушеннями розвитку в умовах закладів дошкільної

освіти

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U108682

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Душка Алла Луківна

2. Alla L. Dushka

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0805-7813

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=wGREGrMAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125237

Місцезнаходження: вул. Гетьманська, Мелітополь, Мелітопольський р-н., 72312, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Астремська Ірина Володимирівна

2. Iryna V. Astremska

Кваліфікація: д. психол. н., доц., 19.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9746-3356

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?user=es37K90AAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Код за ЄДРПОУ: 23623471

Місцезнаходження: вул. 68 Десантників, Миколаїв, Миколаївський р-н., 54003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Соколова Ганна Борисівна

2. Hanna B. Sokolova

Кваліфікація: д. психол. н., професор, член-кор., 19.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9913-1814

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?user=NxukNqIAAAAJ&hl=ru

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Довгопола Катерина Станіславівна

2. Dovhopola Kateryna S.

Кваліфікація: к. психол. н., 19.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21560861

Місцезнаходження: вул. М. Берлинського, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Литовченко Світлана Віталіївна

2. Svitlana V. Lytovchenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0001-4667

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21560861

Місцезнаходження: вул. М. Берлинського, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Вовченко Ольга Анатоліївна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Вовченко Ольга Анатоліївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Баташева Наталія Іванівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна

